

Sygn. akt VU 257/12

WYROK ŁĄCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Mastalerz

Protokolant st. sekr. sądowy Ilona Królikiewicz

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku **J. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..**

o wysokość renty i o waloryzację renty

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

z dnia 10 listopada 2011r. sygn. (...)i z dnia 8 marca 2012r. sygn. (...)

1. oddala odwołania,

2. żądanie wnioskodawcy J. S. zawarte w odwołaniu z dnia 15 grudnia 2011r. sprecyzowane na rozprawie w dniu 19 września 2013r. w zakresie przeliczenia świadczenia w oparciu o wynagrodzenia uzyskane w (...)Przedsiębiorstwie Budowlanym w Ł. Nr 1 wg stawek godzinowych wynagrodzenia (świadczenia pracy i angaże k.79-84) przekazać do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.,

3. zasądzić od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. na rzecz Kancelarii Radcy Prawnego A. N.w P. T. kwotę 72,- (siedemdziesiąt dwa) złote tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu.

Sygn. akt V U 257/12

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 10 listopada 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. przyznał J. S. dalsze prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy poczynając od dnia 1 listopada 2011 roku do dnia 31 października 2014 roku w wysokości 721,89 złotych, to jest w kwocie ustalonej od 1 marca 2011 roku.

Odwołanie od tej decyzji wniósł J. S. domagając się jej zmiany i ponownego przeliczenia świadczenia w oparciu o rzeczywiście uzyskiwane dochody, a nie jak to uczynił organ rentowy w poprzednich decyzjach w oparciu o najniższe krajowe wynagrodzenie.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Kolejną zaskarżoną decyzją z dnia 8 marca 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. dokonał waloryzacji przysługującej wnioskodawcy J. S. renty od dnia 1 marca 2012 roku poprzez dodanie do kwoty świadczenia

przysługującego na dzień 29 lutego 2012 roku tj. 721,89 złotych kwoty stanowiącej 75% kwoty waloryzacji tj. 53,25 złote.

Odwołanie od tej decyzji wniósł J. S. domagając się jej zmiany, wskazując że decyzji nie wykazano w ogóle od jakich kwot naliczono rentę i z czego ona wynika.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania

Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2013 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim połączył obydwie sprawy do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2013 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim ustanowił dla wnioskodawcy pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego.

Na rozprawie w dniu 19 września 2013 roku pełnomocnik wnioskodawcy, precyzując odwołanie od decyzji z dnia 10 listopada 2011 roku, wniósł o przeliczenie świadczenia rentowego w oparciu o wynagrodzenia uzyskiwane w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w Ł. Nr 1 wg stawek godzinowych wynagrodzenia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. S. urodzony (...), od dnia 24 listopada 1992 roku (tj. od zaprzestania pobierania świadczenia rehabilitacyjnego) uprawniony był do renty inwalidzkiej z powodu zaliczenia do trzeciej grupy inwalidów, a następnie do maja 2000 roku do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

(okoliczności bezsporne)

W dniu 4 maja 2009 roku wnioskodawca złożył kolejny wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

(dowód: wniosek o rentę k. 1-4 akt rentowych)

Decyzją z dnia 16 lipca 2009 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. odmówił wnioskodawcy prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Odwołanie od tej decyzji wniósł J. S..

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 28 września 2010 roku w sprawie sygn. akt VU 1153/09 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał J. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 4 maja 2009 roku do dnia 31 października 2011 roku.

Apelacja organu rentowego od powyższego wyroku została przez Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2011 roku w sprawie sygn. akt III AUa 1272/10 oddalona.

(dowód: decyzja z dnia 16.07.2009 r. k. 25 akt rentowych, odwołanie k. 2 akt VU 1153/09, wyrok SO z dnia 28.09.2010 r. k. 209 akt VU 1153/09, wyrok SA z dnia 29.04.2011r. k. 255 akt VU 1153/09)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. decyzją z dnia 8 czerwca 2011 roku wykonują prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 kwietnia 2011 roku przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 4 maja 2009 roku do 31 października 2011 roku i wypłacił wyrównanie za okres od 4 maja 2009 roku do 30 czerwca 2011 roku w wysokości 13.902,70 złote. Ustalana za ten okres renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy została przyznana

w najniższej wysokości przewidzianej dla tego świadczenia. Odwołanie od tej decyzji Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w wyroku z dnia 29 listopada 2011 roku w sprawie sygn. akt VU 824/11, potraktował jako wniosek o wypłatę odsetek od zaległego świadczenia i w związku z tym stwierdził swą niewłaściwość i wniosek przekazał organowi rentowemu celem załatwienia.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 8.06.2011 r. k. 39 akt rentowych, odpowiedź na odwołanie k. 5-7 załączonych akt VU 824/11, wyrok SO z dnia 29.11.2011 r. k. 50 załączonych akt VU 824/11)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.M.. decyzją z dnia 17 czerwca 2011 roku wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 28 września 2010 roku przeliczył od 4 maja 2009 roku rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, przyjmując do wyliczenia podstawy wymiaru wynagrodzenie z 20 lat tj. 1975-1992 i 2000- 20001, co dało wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 34,61%. Podstawa wymiaru, obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 34,61% przez 2.578,26 złotych tj. kwotę bazową, wynosiła 892,34 złote. Podstawa wymiaru po waloryzacji od 1 marca 2010 roku wynosiła 933,57 złote a od 1 marca 2011 roku – 962,51 złote. Do ustalenia wysokości renty ZUS uwzględnił 23 lata i 3 miesiące okresów składkowych, 1 rok okresu nieskładkowego oraz 9 miesięcy okresu uzupełniającego do brakujących pełnych 25 lat . Wysokość renty tak obliczonej wynosiła 892,34 złote, Wysokość renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy wynosi 75% renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, co dało kwotę 669,26 złotych.

Tak ustalona wysokość renty podlegała waloryzacji i od 1 marca 2010 roku wynosiła 700,18 złotych, od 1 marca 2011 roku 721,89 złotych.

Odwołanie J. S. od powyższej decyzji zostało przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w wyroku z dnia 29 listopada 2011 roku w sprawie sygn. akt VU 824/11 oddalone.

(dowód: decyzja z dnia 17.06.2011 r. k. 57-58 akt rentowych, wyrok SO z dnia 29.11.2011r. k. 50 załączonych akt VU 824/11)

W dniu 30 września 2011 roku wnioskodawca złożył wniosek o ustalenie dalszego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(dowód: wniosek k. 9 akt rentowych plik II)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 10 listopada 2011 roku przyznał J. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na dalszy okres od 1 listopada 2011 roku do 31 października 2014 roku w wysokości 721,89 złotych, tj. w dotychczasowej wysokości (przyznanej w decyzji z dnia 17 czerwca 2011 r.).

(dowód: decyzja z dnia 10.11.2011 r. k. 1 akt rentowych plik II)

Decyzją z dnia 8 marca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. dokonał waloryzacji przysługującej wnioskodawcy J. S. renty. Wysokość zwaloryzowanej renty ustalono poprzez dodanie do kwoty świadczenia przysługującego na dzień 29 lutego 2012 roku, tj. 721,89 złotych kwoty waloryzacji (w przypadku wnioskodawcy 75% kwoty waloryzacji, która wynosiła 71 złotych) tj. 53,25 złotych. Renta po waloryzacji od 1 marca 2012 roku wyniosła 775,14 złotych.

(dowód: decyzja z dnia 8.03.2012 r. k. 1 akt rentowych plik II)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołania są bezzasadne i podlegają oddaleniu.

Odnośnie odwołania od decyzji z dnia 10 listopada 2011 r. ustalającej prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres, stwierdzić należy, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu. Organ rentowy w tej decyzji jedynie ustalił prawo do dalszej renty a nie dokonywał jej przeliczenia. Wysokość renty pozostała w dotychczasowej wysokości tj. wysokości ustalonej decyzją z dnia 17 czerwca 2011 roku, co pozostaje w zgodzie z obowiązującymi przepisami. W myśl bowiem art. 21 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 162, poz. 1118 ze zm.) przy ustalaniu podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy dla osoby, która wcześniej miała prawo do tej renty stanowi podstawa wymiaru renty – w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty albo podstawa wymiaru ustalona na nowo w myśl art. 15 ustawy. Jak wskazali K. A. (1) i M. B. (1) „Komentarz do art.21 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.04.39.353), [w:] K. A., M. B., Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Komentarz, ABC, 2007, wyd. II stan prawny: 2007.03.31” w art. 21 uregulowano kwestię ustalania podstawy wymiaru emerytury lub renty w sytuacji posiadania wcześniej ustalonego prawa do świadczeń emerytalno-rentowych lub pobierania świadczenia przedemerytalnego. Zasadą jest przyjęcie podstawy wymiaru poprzedniego świadczenia. Mechanizm ten jest obligatoryjny przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury, jak również przy ustalaniu podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy albo emerytury.

W takiej sytuacji wysokość podstawy wymiaru poprzedniego świadczenia musi uwzględniać wszystkie kolejne waloryzacje za okres po ustaleniu prawa do tego świadczenia, dodatkowo zaś - w przypadku ustalonego prawa do renty - rewaloryzację.

Odnosząc poczynione uwagi do okoliczności przedmiotowej sprawy wskazać należy, iż obliczając rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy dla wnioskodawcy J. S. organ rentowy w decyzji z dnia 10 listopada 2011 roku ustalił podstawę wymiaru w oparciu o wskaźnik wcześniej pobieranej – renty z tytułu niezdolności, którego wysokość wynosiła **34,61 %**. Organ rentowy, wbrew zastrzeżeniom wnioskodawcy, nie ustalał ponownie podstawy wymiaru renty. Tym samym odwołanie J. S., w którym domaga się on ponownego wyliczenia podstawy wymiaru renty z uwzględnieniem rzeczywistych zarobków uzyskiwanych w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w Ł. Nr 1, a nie jak to uczynił organ rentowy – z uwzględnieniem najniższego krajowego wynagrodzenia, w tym postępowaniu nie może zostać zaspokojone. Kwestie te nie były bowiem przedmiotem zaskarżonej decyzji, a w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych to treść zaskarżonej decyzji wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania (por. SN w postanowieniu z dnia 13 maja 1999 roku, II UZ 52/99, OSNP 2000/15/601). Inny przedmiot wydanej decyzji, wyklucza dopuszczalność rozstrzygnięcia o tej kwestii przez Sąd w ramach odwołania. Skoro przedmiotem decyzji z dnia 10 listopada 2011 roku, nie było ustalenie podstawy wymiaru renty, to żądanie wnioskodawcy J. S. zawarte w odwołaniu z dnia 15 grudnia 2011r.,

a sprecyzowane na rozprawie w dniu 19 września 2013r. w zakresie przeliczenia świadczenia w oparciu o wynagrodzenia uzyskane w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w Ł. Nr 1 wg stawek godzinowych wynagrodzenia należy potraktować jako nowe żądanie i przekazać do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

W tym miejscu wskazać należy, iż ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewiduje możliwość ponownego ustalenia wysokości renty, jeżeli wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio wyliczonego. Stanowi o tym art. 111 ww. ustawy. Przewiduje on, że wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1)z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

W myśl natomiast art. 114 ww. ustawy prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Powyższe oznacza, że na wniosek ubezpieczonego, organ rentowy dokonuje ponownych ustaleń w zakresie wysokości przyznanych świadczeń.

Dopiero wydanie przez organ rentowy decyzji w przedmiocie przeliczenia świadczenia w oparciu o wynagrodzenie uzyskiwane w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w Ł. Nr 1, otworzy drogę do ewentualnej sądowej kontroli sposobu ustalenia przez organ rentowy podstawy wymiaru świadczenia i w konsekwencji wskaźnika wysokości podstawy wymiaru pobieranej przez J. S. renty.

Odwołanie od decyzji z dnia 8 marca 2012 roku również nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 118) w 2012 roku waloryzacja od dnia 1 marca polega na dodaniu do kwoty świadczenia w wysokości przysługującej w dniu 29 lutego 2012 roku, kwoty waloryzacji w wysokości 71 złotych. W przypadku rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy i rent inwalidzkich III grupy kwota waloryzacji wynosi 75% kwoty, o której mowa powyżej i wynosi 53,25 złote.

W świetle powyższego przepisu, należało uznać, że organ rentowy w sposób prawidłowy dokonał waloryzacji przysługującej wnioskodawcy renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Wysokość świadczenia przysługującego wnioskodawcy na dzień 29 lutego 2012 roku wynosiła 721,89 złotych. Po dodaniu kwoty waloryzacji w 2012 roku, czyli 53,25 złotych, wysokość świadczenia wyniosła zatem 775,14 złotych.

Podkreślić należy, iż wyrokiem z dnia 19 grudnia 2012 roku, wydanym w sprawie K 9/12, Trybunał Konstytucyjny uznał, iż:

- art. 4 ust. 1-8 w odniesieniu do świadczeń wymienionych w art. 5 ust. 1 pkt 1 (w tym m. in. emerytur), 2, 4-15 oraz w art. 6 w związku z art. 7 i art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 118) są zgodne z art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zasadami ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz ochrony praw nabytych wynikającymi z art. 2 Konstytucji, zasadą sprawiedliwości społecznej wyrażoną w art. 2 Konstytucji oraz z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Nie ma zatem podstaw, aby kwestionować konstytucyjność będącego podstawą waloryzacji w 2012 roku art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw.

Wskazać przy należy, iż zaskarżona w niniejszej sprawie decyzja dotyczy waloryzacji renty, wnioskodawca podniósł zaś zarzuty co do sposobu obliczenia wysokości renty. Nie powinno natomiast budzić wątpliwości, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, to treść zaskarżonej decyzji wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania (por. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 maja 1999 roku, II UZ 52/99, OSNP 2000/15/601).

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, uznając odwołania za nieuzasadnione, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Natomiast żądanie wnioskodawcy J. S. zawarte w odwołaniu z dnia 15 grudnia 2011r. sprecyzowane na rozprawie w dniu 19 września 2013r. w zakresie przeliczenia świadczenia w oparciu o wynagrodzenia uzyskane w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w Ł. Nr 1 wg stawek godzinowych wynagrodzenia (świadczenia pracy i angaże k.79-84) , Sąd Okręgowy potraktował jako nowe żądanie i przekazał do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. (punkt 2 wyroku)

Na podstawie § 2, § 3 i § 11 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461) Sąd Okręgowy (wobec nieopłacenia kosztów pomocy prawnej przez wnioskodawczynię) zasądził od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim na rzecz Kancelarii Radcy Prawnego A. N.w P. T.kwotę 72 złote tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu. (punkt 3 wyroku)